

KATRIINA SOINI

Maaseudun uusi aika ja ajattomuus

Aikaa voidaan hahmottaa ja mitata monella tapaa. Augustinuksen mukaan ajan mittaaminen perustuu inhimillisen tietoisuuden kykyyn ennakoita tulevaa, muistaa mennyttä ja olla tietoinen välittömästi havaittavasta nykyhetkestä. Tämän mukaisesti menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus eivät asetu kronologiselle jatkumolle, kuten usein ajattelemme, vaan nykyisyys on "laajentunut" saaden tulkintansa meissä paitsi tämän hetken, myös menneisyyden ja tulevaisuuden kautta.

Muistot edustavat menneisyyden nykyisyyttä. Kannen Ilkka-Juhani Takalo-Eskolan maalaus Muistojen rauhaa vuodelta 1986 oli esillä Salon taidemuseon Maanviljelijän unelma -näyttelyssä viime kesänä. Värikäs maalaus henkii muistoja menneen ajan elämästä, työtavoista ja yhteisöllisyydestä, joka syntyi yhteisistä tavoitteista ja yhdessä tehdyistä töistä, ja usein myös kiinnittyi yhteen paikkaan. Taiteilija väittää ihmisten kaipaavan menneisyyttä. Selväähän se on, että menneisyys tuntuu turvalliselta, kun tiedämme, miten asiat olivat tai tapahtuivat. Menneisyys voi olla meille tosi tai epätosi, mutta siihen ei voida vaikuttaa. Muistot ovat valittuja paloja menneisyydestä.

Unelmat ja toiveet taas ovat osa tulevaisuuden nykyisyyttä. Ne mielletään tavallisesti yksilöllisiksi, mutta usein ne ovat myös yhteisöllisiä. Ne eivät suinkaan ole mitään höttöä, vaan menneisyydestä ja nykyisyydestä esiin nousevia vakavasti otettavia ilmauksia ihmisten arvoista ja arvostuksista.

Maaseudun uusi aika -lehti oli tärkeä taustajuonne samannimisen yhdistyksen syntymiselle vuonna 1999, kuten professori Pirjo Siiskonen Tampereella Maaseutututkijatapaamisen juhlapuheessaan totesi. Ensimmäisen MUA -lehden taustalla oli suuri yhteinen tarve koota ja tuottaa julkisuuteen maaseutua koskevia kirjoituksia. Lehdeksi ne koottiin Pertti Rannikon johdolla ensimmäisen kerran vuonna 1993. Julkaisu sai nimen Maaseudun uusi aika, joka Tampereen maaseutututkijatapaamisessa todettiin yksimielisesti edelleenkin hyväksi nimeksi, ajattomaksi. Juhlassa arvailtiin nimen taustalla olleen unelma uudenlaisesta maaseudusta. Ymmärrettiin, että maailma muuttuu ja maaseudun täytyy uudistua. Millainen uusi maaseutu olisi, siitä oli varmasti monia eri käsityksiä silloin, niin kuin nytkin.

Kaikki eivät kuitenkaan unelmoi uudesta maaseudusta, vaan kysyvät, mitä maaseutu on, onko maaseutua ja tarvitaanko sitä. Tämän ihmettelyn oli kiteyttänyt eräs Maanviljelijän unelma -näyttelyn vieras näyttelyn vieraskirjaan kysymykseen: "Miksi maaseutu on tai ei ole?" Sen voi tulkita kysymykseksi siitä, miksi maaseudun olemassaoloa täytyy perustella kerta toisensa jälkeen. Vaasan kongressin tärkein yhteiskunnallinen viesti oli, että maaseudulla on erityisen tärkeä rooli monien ympäristöön, energiatuotantoon ja väestöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa. Maaseudun toimijoiden, tutkijoiden, kehittäjien, viranomaisten ja poliitikkojen yhteinen tehtävä on tuoda eri yhteyksissä perustellusti esiin maaseudun monet merkitykset: Ei vain menneisyydessä tai tulevaisuudessa, vaan "laajennetussa nykyisyydessä", eikä ainoastaan "toisena", vaan itsestään selvänä ja tärkeänä yhteiskunnallisena toimijana.

Vuosi 2009 on ollut maaseutututkijoiden yhteisöllisyyden juhlaa. Vaasan yliopisto ja Åbo Akademi järjestivät Euroopan maaseutusosiologien konferenssin Vaasassa. Maaseudun uusi aika -yhdistys juhli puolestaan marraskuussa kymmenvuotista taivaltaan Tampereella. Tutkijoiden ja kehittäjien työkentän moninaisuuden ja monipaikkaisuuden lisääntyessä yhdistysten tarjoamalle yhteisöllisyydelle on kenties suurempi tilaus kuin aiemmin. Yhteisen tavoitteen – ymmärtää maaseudun olemusta ja vaikuttaa maaseudun kehitykseen – lisäksi tarvitaan toimintaa, oikeita kohtaamisia ja ihmisiä, jotka tekevät nämä kohtaamiset mahdollisiksi: Suuri kiitos kuuluu kaikille heille, jotka ovat oman työnsä ohella tai kustannuksella olleet järjestämässä näitä kohtaamisia ja antaneet mahdollisuuden tavata, päivittää kulumiset ja tutkimustilanteet ja saada uusia sytykkeitä työhön.

Lehden toimituksessa on tapahtunut muutoksia. Kuusi vuotta lehden toimitussihteerinä toiminut Tuula Lehtinen luopui tehtävästä. Lehden puolesta haluan lausua lämpimimmät kiitokset Tuulalle pitkästä työrupeamasta lehden toimituksessa. Tuula on osaltaan vaikuttanut siihen, että lehti on juuri sellainen, kun sen olemme viime vuosina oppineet tuntemaan. Lehden päätoimittajien kesken kiertää kirves symboloiden päätoimittajan tehtävää: hakata maaseutututkimuksen ja -politiikan suurista juonteista pilkkeitä lukijoille. Toimitussihteerin avustaa noiden pilkkeiden kokoamisessa, hioo tekstejä sujuviksi ja ymmärrettäviksi – sellaisiksi, ettei niistä jää tikkuja lukijoiden käsiin – ja asettelee nämä silopintaiset tuotokset kauniisti lehden sivuille. Kaikesta voi aistia, että Tuula on tehnyt tätä työtä ammattitaitoisesti ja maaseudun uuden ajan edistämiseen sitoutuen.

Muutosten korvalla lehden palstoja ja kirjoitusohjeita on hieman uudistettu. Uudistuksen tarkoituksena on kirkastaa lukijoille ja kirjoittajille lehden tavoitteita ja toimintatapaa, ja näin helpottaa sekä kirjoittajien että toimituksen työtä. Samalla lehden sisäsivut ovat saaneet uutta ilmettä, jota on loihtinut graafikko Leena Neuvonen.